

Representantforslag 9 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Dagrun Eriksen, Knut Arild Hareide, Geir Jørgen Bekkevold og Øyvind Håbrekke

Dokument 8:9 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagrun Eriksen, Knut Arild Hareide, Geir Jørgen Bekkevold og Øyvind Håbrekke om forsterket innsats i kampen mot mobbing i skolen

Til Stortinget

Bakgrunn

Det å bli mobbet kan sette varige spor. Seks av ti barn og unge som blir henvist til barnpsykiatriske institusjoner, har opplevd å bli mobbet. Flere tusen elever gruer seg hver eneste dag til å gå på skolen. De vet at de igjen skal plages, fornedres og trakasseres, bli utstøtte og ensomme. Det skal ikke mye fantasi til for å forstå at disse elevene ikke lærer mye i timene når de gruer seg til hvert eneste friminutt. Vi vet at barndommen på denne måten kan gå tapt. Mange bruker hele livet sitt til å bearbeide vonde opplevelser fra barne- og ungdomsårene. Dette må vi få en slutt på.

I 2002 startet regjeringen Bondevik II "Manifest mot mobbing" og lanserte sin Null-visjon. Bakgrunnen var økende forekomst av mobbing i norske skoler og sterkt mediefokus på den negative utviklingen. Kong Harald holdt nyttårstale om mobbing, og skoler ble tilbudt antimobbeprogram med dokumentert effekt. Mens mobbingen økte med gjennomsnittlig ti prosent i året i perioden 1995 til 2001, var mobbingen i 2004 redusert med 30 prosent.

Flere undersøkelser som er lagt frem de siste år, viser at utviklingen igjen går den gale veien. En landsomfattende undersøkelse ved Senter for atferdsforskning ved Universitetet i Stavanger viser at 28 000 elever fra 5. til 10. klasse blir mobbet hver uke. Det er 10 500 flere elever enn i 2004 og utgjør

7,5 prosent av alle elevene i disse årsklassene. Økningen er spesielt stor på ungdomstrinnet. Elevundersøkelsen 2008 viste også en økning i andelen elever som ble mobbet. I 2009 er endringen -0,4 prosent, men en kan stille spørsmål ved om endringen viser en faktisk nedgang i mobbingen i grunnskolen eller om den er innenfor normalavvik på slike undersøkelser.

I 2008 var det kun 9 nye skoler som tok i bruk antimobbeprogram, som Olweus-programmet og Zero, mot 350 skoler i 2003. At det er så lav etterspørsel etter disse programmene, indikerer at fokuset på mobbing har sunket de siste årene. Av skoler som bruker mobbeprogram, ligger mobbefrekvensen blant 7. klassinger 25–30 prosent under landsgjennomsnittet.

Dette understreker at kampen mot mobbing ikke er gjort en gang for alle. Den må føres hele tiden. Det er positivt at Regjeringen skrev under et nytt antimobbemanifest. Forslagsstillerne vil understreke at dette må følges opp både med bevilgninger, skoleing og kampanjer. I Innst. S. nr. 262 (2008–2009) vedtok et samlet storting å be Regjeringen utarbeide forslag til hvordan det på best mulig måte kan innføres antimobbeprogram eller en handlingsplan mot mobbing ved alle skoler. Forslagsstillerne mener imidlertid at det bør stilles strengere krav enn dette. Det må innføres klare krav om at alle skoler skal ha et antimobbeprogram eller en handlingsplan mot mobbing. Forslagsstillerne mener verdibevisste barn og ungdommer er det beste utgangspunkt for en mobbefri skoledag.

Forslagsstillerne mener kampen mot mobbing i skolen må intensiveres og pågå hele tiden. Ingen skal behøve å grue seg til å gå på skolen på grunn av mobbing. Først og fremst skal mobbeproblemer gripes fatt i lokalt i samspill mellom elever, foreldre og skole. Det er imidlertid dessverre en del tilfeller der elev og foreldre ikke opplever at skolen i tilstrekkelig

grad griper fatt i eller er i stand til å finne en løsning. Disse familiene må slippe å føre en kamp mot systemet i tillegg til de utfordringene de allerede har. Derfor vil Kristelig Folkeparti ha et mobbeombud i hvert fylke. Mobbeombudet skal både være elevens og foreldrenes talerør og en ressurs i den løpende innsatsen mot mobbing, og når problemet ikke kan løses lokalt. I Sverige har de et eget barne- og elevombud som hjelper mobbede å nå fram i rettssystemet og som pålegger kommunene å betale erstatning hvis det viser seg at de har forsømt seg. Nekter kommunene å akseptere kravet, blir det rettsak hvor ombudet representerer eleven og står for eventuelle saksomkostninger. Dermed blir det klart for skolene at det får konsekvenser å ikke følge opp det som står i skoleloven om elevenes rett til et trygt og stimulerende skolemiljø, fritt for mobbing.

Nøkkelen til resultater ligger i å ta mobbeproblemet opp i hver klasse og bli enige om regler for hva som er akseptabel atferd. Da blir det legitimt og lettere å ta opp konkrete mobbetilfeller og få slutt på dem. Derfor kan vi alle bidra ved å gjøre mobbing til et naturlig tema der vi er hver dag.

For å unngå mobbing trenger vi tydelige voksne, engasjerte lærer og politikere, og medelever som bryr seg. Vi har tro på at det er mulig å få til en holdnings-

endring, uten at vi dermed er kvitt alle problemer. Vi har ikke råd til ikke å bruke mer tid på å bli kvitt den grove mobbingen, som ødelegger menneskers liv. Hvis alle lærere og voksenledere stanser det de med det blotte øye kan se av mobbing, så vil det innebære noe som ligner en revolusjon. For forslagsstillerne er dette et verdispørsmål. Det dreier seg dypst sett om menneskeverd og likeverd. Vi trenger en dyp mobilisering av holdninger basert på at vi har bestemt oss for at vi ikke vil ha mobbing i skolen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til innføring av mobbeombud i hvert fylke.

II

Stortinget ber Regjeringen utforme krav til skolene om at de enten skal ha et antimobbeprogram eller en forpliktende handlingsplan mot mobbing.

22. oktober 2009